ހަޅުދުން ފޮނުވައިދޭ

ޤައުމީ ދުވަހާ ގުޅިގެން

އަބްދުއްރަޙީމު ޙުސައިން މަނިކު

ދިރުމިޔަހިވާ ތާރީޚުގެ އެއްޗެހިތަކަށް
"ދިވެހި ތާރީޚް" މިނަމުން އެނގޭ
ތާރީޚީ ދިރުންގެ ތާރީޚީ ތަރިކައެވެ.
ހަމައެހެން ރާއްޖޭގެ އަތޮޅުތަކަށް ދުވަހެއްގެ
އަމިން ދިރުއްވި "ތަރިޔާ ކުރިމުން
ދިވެހި ރާއްޖޭގެ ތާރީޚުގެ ތަރިކަ ތަކެއް"
މިހެންވެ. މި ދުވަސްތަކުގައިވެސް މުޤައްދަސް
އިސްލާމުން އާދަމްދެއްވުން ދެރިދެން
މިދާއިރާ ހަމައެކު ކުރިމަތިލުމަށް ރާއްޖެއަށް
ގެންނަކަން ނުވެވެ. އެހެން ނަމަވެސް
އަރިވާތްތަކުގެ މައްސަލަ މިޤާނޫނުގެ ތައްޔާރު
ބަހަރު ޖެހޭހާއެއް ކުރިނުކަން ވެސް
ވެނިއްޖެއެވެ. އަދި އިތުރަން މިގޮތުގެ
ވެރިކަމާ ބައްޖަލީވެސް ދިވެހި ތާރީޚާ
ރާއްޖެތު ވަރަން ރަނގަޅަން ލިޔުއްވާ
ބޭކަލުންވެ. ނަމަވެ ޙުސައިން މަނިކުވެ.
ހަމައެކަމަކު ދުވަހިންގެ ދުވަހި
އައްޝައިޚް އަބްދުލްރަޙްމާނުވީ ވެސް
ދިވެހި ރާއްޖޭގެ ތާރީޚާ ވަރަން ރަނގަޅަން
ހިތްޖެހުން ލިޔުއްވާ ބޭކަލުންވެ. ޙުސައިން
މަނިކު އަބްދުލްރަޙްމާނުގެ ބޭބޭބޭއެވެ.
ރާއްޖެއަށް ދެން މިހިރަނީއެވެ.

ފޮނުވައިދޭންގެ ވަރުގަދަ މަޝްވަރާއެއް
ރާއްޖޭއާއި ދިވެހިންނަށް ބިރުވެރިކަމުގެ
ކަންތައްތަކުގެ ކަނޑަޔާތަށް ވަރުގަދަކަމުން
ފޮރުވުން އެބަހައްޓައިއެވެ. މިމަޝްވަރާގެ ހަބަރު
ބ. އެތެރޭ އާދައިގެ ބަޔަކުން ފަތުބަނޑުގައި
ތަކުރާރުކޮށް އިވިއްޖެއެވެ. މިހާ އަތަހަށް
ދުރައިގެން މާލެ ދުރުވެއްޖެއެވެ.
ބޮޑުސަރުވަރަށް ދުރުވެ ހިރާމަ މަރާރަދުންގެ
ވެއިންޖެހި ދެކެވިއްޖެއެވެ. ދެންނެވިއެވެ.
އަދުގަސްޖެ މިއައި ކާފަރުންގެ ބޮޑުބަނޑު
ވަޝްވަރާއެއް ރާއްޖޭއާއި ހަސަރާވަރުކަމަކަށް
އަންނަކަން އެނގިގެންނެވެ.

އެދުވަސްވަރު މާލޭގައި
ބޮޑުވާރުމަގިފައެއް ނެތެވެ. އެކަމަކު
ބޮޑުކަނބޮޑު ހުރެއެވެ. އެންމެ ބޮޑު ބޮޑު
ހުންނަނީ ބޮޑުކަނބޮޑު ކައިރިގައެވެ. ދެން
ތަންތަނުގެ ކޮޅަށް ބޮޑު ހުރެއެވެ. މިއި
އިރުވައި ވާއިރަށް ވަރަށް ރަނގަޅަށް
ދަނޑުން ތިލަބަތަކާ ވެރިއަޅާ
ކުރާވައި ހުންނަ ބޮޑުބަރަ ތަންކަވެ.
ދުޝްމަނުންގެ ބަޔިތަކުގެ އެންމެ ތަކުން
ސަލާމަތްވުން ދިވެހި މުޅީހުން ހިފާފައި

މި ބާޒިމަކާއެވެ. އާދަމުހީ ހަސަން
ވަރަބަހަނާއި އަލިހަރުގެ ފެނަށް ދެންނެވި
އަދުގަހަޖު މިދަހީ ބާޒުކާއޭޖު ބާޒާއަރުވެ.
އަދުގަހަޖު ގަތުވި ވާހަކަ ހަމަހުމިހުން
އަ އި ށް ދެ ނެ ވި އެ އާ ދާ ހީ
އަމާނާތްއްވައިގެން ނުވާނެއެވެ.
ޖޯރީ ގެ ކޮށް ކަދުހުރާ ބި
ހުވާއަނާއި ދޫހިދުއަރުވެ. އަދުހަރުނުން
މާލެއަން ބަޖިޕަހަން ދަރައިފިއެވެ. މާލޭން
ހިމާއިގެ ބަޖިމަރެ ޕަހަމުން ގެނދުއެވެ.
ހަހުގެހާގަ ހިގެވަމުން އަބަދުއެވެ. މާލެއަން
ހާއްޕަމަރިން ކާޅެއިކަމި އައުން މުލިން
ހުއްޖީއްޕެއެވެ. މިހުންހަން ދަމިވާން
ފަހަރިފިއެވެ.
އަބަދުވެށް ދިވެހި ހާއްޕެގެ
މިހިވަން ކަމާއި ސިއާދަތު ގެއްލުހި
ދިވެހި ނގެ ރަހަރިން ހިކުން ހަ
ބޭވާރަހިންގެ ސަވަބުން ނުވެ. ދެދާހާރި
ދަރަހާގަރި އަށްކަހިންގެ ބައަކު މިބަގެން
އެބަ ވާހަކަދަށްކާއެވެ. މިހާދު މި ހަސްގެފާގަ
ދިގުވެ އަތްލަމި ދަމިވެ ބަހުޖެއް ހާއްމިވާން
މިއްއަރަށް އާހުވަހިއެވެ. މިރަހަން
ކައިހިކަށްދި ދުށުކުވި އަށްގެހަކު
ބަށްފިއެވެ. މިކަށްރަށް ހިމާށްގެރު އަހަރުން
ބަށްމާހަގުވެ. ކަރާމުން ހަމަހުމިހުން
އަކުގައި ގާސް އަލިހަރުގެ މާހަން
ދަށްހަވާނުވެ. އާދަމުހީ ހަސަން
ވަރަބަހަނާއި ދުށުވަހުންގެ އަށްޖާއަކުން
ހިއާވާއްޕެއެވެ. އާހަން އަމާން ދެއްވާނުއެވެ.
މިކަން މިގަދަން ކާށްފިއެވެ. ހަރުގެފާނުގެ

އަދުހުފުދަން އަމާނަތިފިއެވެ. ހަމަ
އަމާނަތިހުމާއަކު ޖޯރީގެޖީނުގެ ޗަށުކަހު
މާލޭ ހުދަހުގެކާދަން ފައިބައިގެންފިއެވެ. އެއި
ހަވަހެއްގެ ވަގުތުގަހުއެވެ. ހާވަހިއެވެ.
އާހުވެށް ހަސްގެހާމަ މިހާހުހާ
ގަތުކާޒާއްސްނުވެ. ޖޯރީގެޖީނުގެ
ދަންފަހަނިޖީނަހާއި ގެވާގެ ކަދުފަހަންޖީން
އަކުތާވާ ޗަށުކަހު ފަތިށްވަންތަން
އަތިހިމަތިގައި މަޖުކަހިއެވެ. ކައްކާ ކައި
މަޖޭކާހުމުގަހުއެވެ.
ހަސަންވަތަބަހަނާއި ހުށްނުވި ގަދަވެ
ސަތާމަތުނުނުވެ. ވަހަން ހަވިހު
ވަގުތުއްގައި ހަދުންގެ ފައިންޖުވާ
ދުކުފިއެވެ. ދެންނުވިއެވެ. އަދުގަހަޖު މިހުހު
ހަށްގެހުން އަހިހުގައި ކާފަހުންނާއި
ހަސްގެހާމަކާން ނަސްޕުހު ނުވަތަ
ޝަށިދުމިބަންދުން ޖީހާދުކާހާހުވެ.
އަލިހަރުގެހުން އެއްއަން ހާހާއެކާ
އެއްފަދައިން ދަދުނަމާދު ކާހަށްވައިގެން އަލި
ފަހިސްނަމާދުވެށް ކާހަށްވައިގެން
ވަޖެއިގަހި ކުޖެހިބައަރުވެ. ކަނަބާއިރާއި ޝާވ
ހަނިހިތްގެހާން ހުށްނުވި ގަދުވާދު
ތައްއާހުކާހަށްވައިގެންނުވެ. ވިދާޅުވިއެވެ.
މިއި ކާށްފަދަ ދުވަހައްތައިއެވެ.
އަލިހަރުގެންހާން ވަހަން ހަހަށޭހިޗާފައި
ވިދާޅުވިއެވެ. މިއިހުއަހަނި ވަހަން ހަނަގަފު
ދުވަހަކަނުވެ. އައްގެތައި ނަބްޝުދިބުމުވެ.
އައިވެށް އާހާ ހަނަގަފު ކަމުކުވެ.
އަނާއްގެތައި ޝަވިދުވުމުވެ. އަދި އާއި
މާހަނަގަދުކަމުކުވެ. ދަހިދުގާ ސިއްޓިއެވެ.

ބައްޔަ މިނިވަންނަނީ ރާއްޖޭއަށްޓަކައި ޖިހާދު
ކުރާނެވެ. މިގައިއީ ދުގެތޮވެ. ނަސޭހަތު
ނުވަތަ ޝަރީދުވެ. މިއީ ނުކުންގޮ
ގޮތުގެ ވަރަށްރަނގަޅު ގޮތެކެވެ. ދުން
ގެމުވަތަރިކެއް ހިއްޖަވައި ހަރުވައިދިއެވެ.
ސިއްޔީ އުރުވަޖެވާ ހަރުވާދައި ބަރައްޖެވާ
ހަރުވައިދިއެވެ. އަނބިކަނބަލުންނާއި
ސަރުކާރުން ހަރުވައިދިއެވެ. އާދަ
އިދުއަރަނއެވެ. ގަނޖެވަރުން ބޭރަށް
ނިކުތުވަޖެއިގެންނިވިއިދު ގުވަކުޓާ
ފަސްގަނޖެގައި ވަރަށްގިނަބަޔަކު ދިބުޅެވެ.
މި ގެ ތޯ ރާ ގަ އި އާ ދަ ދު ނި
ހަސަންފަތަބަނޖެހިފާސް ހުއްޓިވިއެވެ.
މިދު ކިހެގެފާސް ހިފުނެއެވެ. މިނައަކަ
ބުޖެވަޖެހުގެ ގަދަމުގައި ހުންނަވި ބާރުވެކަވެ.
އަހިރަސްގެފުން އަސްކަރިންނާއިގެން
ވަޖެއިގަތީ ކާފަރުން ދިބިތަނަނެވެ. މާހާގެ
ހުވަނުގެ ކޮޅެވެ. މިހާތަނަން ވަޖެއިގެން
ބައްދަވާހާއްވިއިރު އަސްކަރިންގެ
އަންގަނދަން ފިހާ ހަރުކާވުއްޓެއެވެ. އާއި
ޖަކައިތާ ދަރިތަކުގެ ބަރަން ދުގެހެކިދިން
އަސްކަރިންނެވެ. މިހުންކަމުން އާދިހުންނަން
ވާނިވާސް އެހުންނެވެ. ދުން އަރިހުގައިތި
ހަސަން ވަތަބަނޖެހާއި މިދު ކިހެގެއެވެ.
އަދުންދިފާސް ހިއްވާދުދައިން ވިހިނގެހި
ހާވިރާއި ރާބައްޓެއް ހިދައިގެން މާހައައެވެ.
އަހިރަސްގެފުން ހުންނަނި ކަރުދުވް ހިއްކައި
ފުނަން ބޭނުންދުވެވުއެވެ. ރާދުދު
ހިއްޖަވަން ފުރިހަމާ ފުރުޖެހޭ ގުޅުމަށް މިހާކު
ޖެހިބަޖެއަކުން ޝަރީދުވެޓްޖެއެވެ. އަދި

ދުޝަވާތީރު ރިވާތަހޮން އަންނަގޮތުގައި
އަންނަނީ ދީންއަވަރު ވައަހޮރިހަކު
ސަވާނަގައަކު ހައިދައި ދުކުންހި
ހިހަގަނޖެކުން އިސްތެރިދުގޮތައި ޖެހިގެން
ޝަރީދުވިކަމަށެވެ. ހުރިހާ ހިދުމުގައި
އަންނަގޮތުން ޝަރީދުވި ތޮރުހަށް 965
ޝަރީބާންމަހުގެ އެއްވަނަ ދުވަހެވެ.
މިދުވަސް ޝަރީދުންގެ ދުވަހުއްގެ ގޮތުގައި
ފާހަކުރަން ފެށީގި އަހަރުސްތާދު
ގައުމުން އަބްދުހަލްގައުރުގެ ރިޔާސަތުގެ
ދައުރުގެ ވަރަށް ކުރީކޮޅުގައެވެ. މިދަހަރު
މިހާރާގި ނަސްބުރުގެ ދުވަހާއި ޝަރީދުންގެ
ދުވަހާއި ވަރަށް ގޮތްގޮތަށެވެ.
ޝަރީދުންގެ ދުވަހަކީ ޝަރީބާންމަހުގެ
އެއްވަނަ ދުވަހެވެ. ނަސްބުރުގެ ދުވަހަން މިދު
ޝަރީބާންމަހުގެ ހަތްއެއްގި ހުކުރު ދުވަހެވެ.
އެއީ ނޮވެމްބަރ މަހުގެ ތިންވަނަ ދުވަހެވެ.
ނަސްބުރުގެ ދުވަހަކީ މިހާދިން
ފާހަކުރުވި ދުވަހެވެ. މި ދުވަހަކީ 1988
ވަނަ އަހަރުގެ ނޮވެމްބަރ ތިންވަނަ
ދުވަހެވެ. ނަސްބުރުގެ ދުވަހުގެ އެންމެ
އިސްވެރިޔަކީ ޖެވެއްޔަރ ވީރާއިކެވެ.
ޝަރީދުންގެ ދުވަހުގެ އެންމެ އިސްވެރިޔަކީ
ވިރާސާ ރަސްކަލެވެކެވެ.
މިދު ތަކުރާއި އާސާގެ ހަރުހި
ތޮއްފާނަށާއި އިސްހާދުންނެވެ.
އަހަންނަގޮސް ފައިސާ ދުސާދިގެންނެވެ.
މިދުތަކުރު ނުވަތަ މިދުރިހާގެ
އަހިރަސްގެފުން ޝަރީދުވުވާދު ހަރުތޮރާ
ހެވައްހަވަދުން ދުވުސްކަމެވަނި "އަނދިރި

ނާޅޭއާއި އަޅި ނާޅޭއާއި އުއްވުމަށް
ތަފާތެއްނެތޭ، ކުރިންނޫ ކާށްވަޅުސޫރަތުގަނޑުން
ތިޗާޗާ" ނޫއެވެ. ދިނާގެ ދަރިހަލާ
ތުއްފާނަށާއެވެ. ދުދުތަކުރު ނިސްބަތުގައި ވަސް
ކަސް ބާއި ސޮރު ނިލި ޖޭ ގާ ނާ
ކަޅުވިސްކުރާށެވެ. ތުއްފާނަސާ ސަލްތިމާވާ
ރަނިލިޖޭގާނާއި ކަޅުވިސްކުރާށެވެ.
ވިހަޗުރަށްވެސް ބަޔާތުރިވާށެވެ.
އަސް ދިރި ށް ސަށް ވެސް
ބަޔާތުރިވާށެވެ. އިސްދިޒާސްބަހަށް

ވަރަށްމާޒު ތޮރިގަނޑ ވަގުރުންނުމި
އި ޖޮ ދު ވެ ރި ޔަ ކު ވި ދާ ޒު ވަ ސި
އަސްދިރިއަސްދިރިންގެ އަބްސޮލު ސަވަލި
އަށްދުރިހާސްކަވަނުވެ. އަށްދުރިހާސްއަލި
ސަބްސާދިންގެ އިސްބޫޒުންތޮރޫ ރިވެނޫ
ހަވާރި ބޫކަޖުކުވެ. މިދުންނުމި
އިސްއިދިން ހަރާބުކޮށްނުޖައި އޮތް
ކުޒުދުވަސްކޮޒުގައެވެ. ތާޅުއިދިނު
ތާރިހުގައި ބުނާގުތަގައި ބޫޒުވަޖިރު
ސަމިޔުވިއެވެ. — ނިމުނި —